

Aan de Gemeenteraad.

Raadsvergadering d.d. :
Commissie : Bestuur en Middelen
Portefeuillehouder : R. Scholte (wethouder)
Zaaknummer : 1337083
Productiedatum : 17 september 2025

Onderwerp

Nota Reserves en Voorzieningen 2025 gemeente Bloemendaal

Voorgesteld besluit:

De raad van de gemeente Bloemendaal;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 23 september 2025

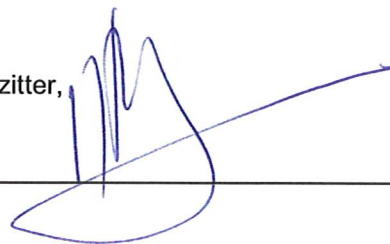
b e s l u i t:

1. De Nota Reserves en Voorzieningen 2025 gemeente Bloemendaal vast te stellen;
2. Per 31 december 2025:
 - a. 9 reserves te handhaven en 4 reserves op te heffen, te weten:
 - I. Algemene reserve afbouw schulden;
 - II. Reserve energiebesparing;
 - III. Gemeentelijk bomenfonds;
 - IV. Reserve explosievenopruiming.
 - b. het vrijvallend saldo per 31 december 2025 van de 4 op te heffen reserves (nrs. 3, 9, 10 en 11) toe te voegen aan de Flexibele algemene reserve;
 - c. 12 voorzieningen te handhaven en 1 voorziening op te heffen;
 - d. de uit 2a, 2b, en 2c voortvloeiende financiële consequenties te verwerken in de jaarrekening 2025;
3. De opbrengsten van gemeentelijke eigendommen vanaf 1 januari 2026 toe te voegen aan de Flexibele algemene reserve;
4. Per 1 januari 2026 een Algemene Reserve Onderwijshuisvesting in te stellen.

De raad voornoemd, d.d.

de griffier,

de voorzitter,

Voorgesteld besluit

1. De Nota Reserves en Voorzieningen 2025 gemeente Bloemendaal vast te stellen;
2. Per 1 januari 2026:
 - a. 9 reserves te handhaven en 4 reserves op te heffen, te weten:
 - V. Algemene reserve afbouw schulden;
 - VI. Reserve energiebesparing;
 - VII. Gemeentelijk bomenfonds;
 - VIII. Reserve explosievenopruiming.
 - b. het vrijvallend saldo per 31 december 2025 van de 4 op te heffen reserves (nrs. 3, 9, 10 en 11) toe te voegen aan de Flexibele algemene reserve;
 - c. 12 voorzieningen te handhaven en 1 voorziening op te heffen;
 - d. de uit 2a, 2b, en 2c voortvloeiende financiële consequenties te verwerken in de jaarrekening 2025;
3. De opbrengsten van gemeentelijke eigendommen vanaf heden toe te voegen aan de Flexibele algemene reserve;
4. Per 1 januari 2026 een Algemene Reserve Onderwijshuisvesting in te stellen.

Aanleiding en beoogd effect

Aanleiding

Conform artikel 13 van de Verordening financieel beheer Bloemendaal 2023 biedt het college de raad eens per raadsperiode een nota reserves en voorzieningen aan. De laatst vastgestelde nota Reserves en Voorzieningen van Bloemendaal dateert uit 2017. Als gevolg van besluitvorming in de jaren daarna, gewijzigde wetgeving en geformuleerde uitgangspunten in meerdere door de gemeenteraad vastgestelde financiële besluiten zijn de reserves en voorzieningen geactualiseerd. Het resultaat hiervan wordt u in deze nota Reserves en Voorzieningen 2025 ter vaststelling aangeboden.

Beoogd effect

Een geactualiseerde nota Reserves en Voorzieningen volgens artikel 13 van de Verordening financieel beheer Bloemendaal 2023 met als doel de raad een helder inzicht te bieden in noodzaak, ontwikkelingen en verloop van reserves en voorzieningen.

Politieke keuzeruimte

Het budgetrecht ligt bij de gemeenteraad. In de nota is per reserve en voorziening het beleidskader en een toelichting met advies opgenomen. Binnen het beleidskader wordt ingegaan op het doel, de beschikbare middelen in relatie tot storting en onttrekking van gelden, alsmede de looptijd. De gemeenteraad heeft de beleidskeuze omtrent de financiële omvang en handhaving of opheffing van een reserve of voorziening.

Gedachtegang

Argumenten

Periodiek actualiseren van reserves en voorzieningen

In bijgevoegde nota Reserves en Voorzieningen 2025 is het resultaat van de actualisatie neergelegd. Hiervoor is kritisch gekeken naar het tijdsverloop en nut en/of noodzaak op handhaving van de reserve of voorziening. Daarbij is ook de financiële ontwikkeling binnen een reserve/voorziening

gedurende de afgelopen jaren tegen het licht gehouden. Een belangrijk criterium is ook dat handhaving geen automatisme kan zijn als er al meerdere jaren geen beroep op beschikbare gelden gedaan wordt.

Kanttekeningen

Onderhoudsvoorzieningen versus beheerplannen onderhoud kapitaalgoederen

De gewenste omvang voor de onderhoudsvoorzieningen dient één op één te lopen c.q. afgestemd te zijn op de vastgestelde beheerplannen.

Met de opheffing van de Algemene reserve afbouw schulden zullen in afwijking van de vastgestelde financiële uitgangspunten bij de Kadernota 2026 de opbrengsten van gemeentelijke eigendommen (verkochte woningen en gronden) worden toegevoegd aan de Flexibele algemene reserve.

Risico's

De besluitvorming over de gewenste omvang, doelstellingen, dotaties en/of onttrekkingen aan reserves en voorzieningen kunnen van invloed zijn op de financiële positie (financiële ratio's) van de gemeente. De hoogte van het financieel risico verschilt per individuele reserve en/of voorziening.

Alternatieven

Het niet vaststellen van de geactualiseerde Nota Reserves en Voorzieningen 2025 gemeente Bloemendaal betekent dat de nota Reserves en Voorzieningen uit 2017 leidend blijft en de raad een onmisbare schakel mist in het te voeren (financiële) beleid voor nu en in de toekomst.

Overwegingen van het college

Er heeft een herijking plaats gevonden van doelstellingen en dotaties en/of onttrekkingen aan reserves of voorzieningen. Het totaal van de reserves bedraagt per balansdatum begin 2025 € 45.885.684. Daarmee komt Bloemendaal op een solvabiliteitsratio van circa 53% van het balanstotaal. Dat is ruim boven het landelijk gemiddelde van 40%. Een solvabiliteitsratio van meer dan 50% voldoet aan de door de raad vastgestelde norm en wordt door de provinciaal toezichthouders als "goed" of "minst risicovol" bestempeld. Na vaststelling van de jaarrekening 2024 in de raad van 12 juni 2025 is het totaal van de reserves gegroeid naar € 49.754.803 en de solvabiliteitsratio gestegen naar circa 57%.

Informatievereisten voor het instellen van reserves en voorzieningen

Teveel afzonderlijke reserves kunnen ertoe leiden dat grote gedeelten van de begroting min of meer automatisch verrekend worden met een daaraan gekoppelde reserve. Dat kan ten koste gaan van de integrale afweging die ten principale bij de gemeenteraad hoort te liggen. Dat is reden om weloverwogen om te gaan met het instellen van reserves (en voorzieningen). Ten opzichte van de nota uit 2017 is daarom in deze nota expliciet een aantal informatievereisten opgenomen voor het instellen van een reserve en voorziening. Dit om te waarborgen dat de raad bij het instellen van een reserve voldoende informatie heeft om een afweging te maken om al dan niet te besluiten tot het instellen van een reserve.

Deze informatievereisten zijn ook opgenomen voor het instellen van een voorziening, hoewel een voorziening de facto een ander karakter heeft. Bij het instellen van een voorziening gaat het om het inschatten van een verwacht verlies of een risico waarvan de omvang nog onzeker is, maar wel redelijkerwijs in te schatten is. Bij het instellen van een voorziening is de accountant veel nadrukkelijker betrokken. Dat geldt ook voor de beoordeling van de vraag of een voorziening kan vrijvallen. Dit in tegenstelling tot het wijziging van de bestemming van een reserve, wat primair de uitkomst is van een politieke afweging van de raad (budgetrecht).

Afbouw schulden

Om weloverwogen het solvabiliteitspercentage te verhogen en de schuldpositie daarmee af te bouwen is de afgelopen jaren gewerkt met de reserve afbouw schulden ter uitvoering van de op 3 november 2016 vastgestelde nota Bloemendaal duurzaam financieel houdbaar. Ten opzichte van acht jaar geleden is het solvabiliteitspercentage gegroeid van 38% naar de hiervoor genoemde 53%. Dit is o.a. bereikt door eenmalige baten uit grondverkoop toe te voegen aan een afgezonderd deel van de algemene reserve: de reserve afbouw schulden. Daarnaast heeft ook de verkoopopbrengst van de Eneco-aandelen van enkele jaren geleden een positieve invloed gehad op de ontwikkeling van het solvabiliteitspercentage.

Met de uitvoering van de nota is het doel, zijnde sturen op schuld om de schuldpositie van de gemeente te verbeteren en dus schulden af te lossen, bereikt. Ten tijde van vaststelling van de nota (2016) bedroeg de schuld ca. € 31,1 miljoen en zou met de vastgestelde en voorgenomen investeringsambities groeien naar een niveau ver boven de € 40 miljoen. Na de opmaak van de jaarrekening 2024 bedraagt het vaste schuldniveau ca. € 17,7 miljoen, een vermindering t.o.v. 2016 van € 13,4 miljoen. De reserve afbouw schuld heeft inmiddels het niveau van de vaste schuld bereikt en zonder deze reserve zou de schuldpositie naar verwachting zijn opgelopen tot de hiervoor genoemde ongewenste € 40 miljoen. De reserve heeft zijn nut bewezen.

Instellen Algemene Reserve Onderwijshuisvesting

Bij de behandeling van de Jaarrekening 2024 en de Kadernota 2026 klonk de roep om een Reserve Onderwijshuisvesting in te stellen. Bij de Kadernota 2026 heeft de Gemeenteraad besloten om voor de Begroting 2026 een voorstel voor een reserve onderwijshuisvesting voor te bereiden.

Daarom wordt u bij dit voorstel gevraagd om in te stemmen met een Algemene Reserve Onderwijshuisvesting. Deze reserve zal worden gebruikt om geplande of ongeplande begrotingsoverschotten af te romen en deze aan de onderwijshuisvesting ten goede te laten komen.

Moment om het beleid te normaliseren

De beschikking houden over een royale financiële buffer en terughoudendheid betrachten met het aangaan van vreemd vermogen blijft een belangrijke pijler van het financieel beleid. Gelet op de behaalde resultaten is het opportuun om dit beleid meer te normaliseren binnen het totaal van de algemene reserve en niet (meer) afzonderlijk te oormerken. De reserve afbouw schulden kan daarmee worden samengevoegd met de Flexibele algemene reserve.

Daarnaast wordt voorgesteld om een paar kleinere reserves (Reserve energiebesparing, Gemeentelijk bomenfonds en Reserve explosievenopruiming) nu op te heffen en eveneens toe te voegen aan de Flexibele algemene reserve.

De gewenste omvang voor de onderhoudsvoorzieningen is afgestemd op vastgestelde beheerplannen. In de nota vindt een aanpassing plaats van het totaal aantal reserves, namelijk:

- a. 9 reserves handhaven en 4 reserves opheffen, te weten:
 1. Algemene reserve afbouw schulden;
 2. Reserve energiebesparing;
 3. Gemeentelijk bomenfonds;
 4. Reserve explosievenopruiming
- b. 12 voorzieningen handhaven en 1 voorziening opheffen.
- c. 1 Algemene reserve onderwijshuisvesting in te stellen.

Middelen

Financiële middelen

Bij de opheffing van 4 reserves zal het definitieve vrije saldo op 31 december 2025 van 4 reserves (nrs. 3, 9, 10 en 11) worden toegevoegd aan de Flexibele algemene reserve. Het totaal van deze vrije saldi bedroeg per 1 januari 2025 € 19.071.920 en zal per 31 december 2025 € 17.840.171 bedragen. Dit laatste bedrag wordt overgeheveld naar de Flexibele algemene reserve.

Daarnaast levert instemming met vrijval van de Voorziening onderhoud bruggen/steigers een bate van € 275.400 op in het exploitatieresultaat van 2025.

Voorgesteld wordt de uit voornoemde overheveling en vrijval voortvloeiende financiële consequenties te verwerken in de jaarrekening 2025. Dit is onderdeel van besluitvorming.

Zoals hiervoor al gememoreerd zullen in afwijking van de vastgestelde financiële uitgangspunten bij de Kadernota 2026 de opbrengsten van gemeentelijke eigendommen (verkochte woningen en gronden) worden toegevoegd aan de Flexibele algemene reserve. Ook dit is onderdeel van besluitvorming.

Personele middelen

N.v.t.

Organisatorische middelen

N.v.t.

Participatie

Binnen de gemeentelijke organisatie is participatie toegepast in de vorm van een samenspraak met beleidsmedewerkers waarin uit verscheidene werkgebieden (o.a. riolering, afvalverwijdering, natuur en bedrijfsvoering) input is geleverd voor het opstellen van de beleidsuitgangspunten.

Communicatie

De geactualiseerde nota Reserves en Voorzieningen 2025 wordt ter kennis name aangeboden aan de accountant en de financieel toezichthouder van de provincie Noord-Holland.

Samenwerking (Heemstede)

Deze nota is zonder samenwerking met de gemeente Heemstede tot stand gekomen.

Vervolgproces/evaluatie

Vervolgproces/Evaluatie

Na vaststelling wordt de nota ter kennisneming aangeboden bij de financieel toezichthouder van de provincie Noord-Holland.

Bij de jaarrekening 2025 zal met de voorgestelde besluitpunten rekening worden gehouden.

Een volgende herziening van de nota reserves en voorzieningen is aan de orde in raadsperiode 2027-2030.

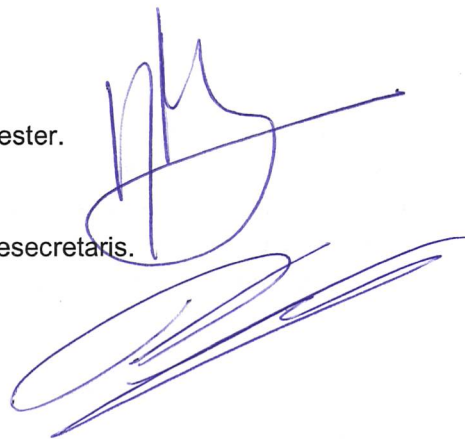
Bijlagen

Nota Reserves en Voorzieningen 2025 gemeente Bloemendaal

Burgemeester en wethouders van Bloemendaal,

, burgemeester.

, gemeentesecretaris.

Two handwritten signatures in blue ink. The first signature is located above the text ', burgemeester.' and the second signature is located below the text ', gemeentesecretaris.'.